

Vijesti

i misli

Vrijeme za start...

HRVATSKO DRUŠTVO ZA MEDICINSKU EDUKACIJU, 2000; 3(1): 1-8.

Glasilo uređuje Izvršni odbor HDME: Ž.Jakšić, D.Bobinac, A.Šmalcelj, M.Vrcić-Keglević, V.Gruđen, D.Antičević, M.Belicza, M.Saraga-Babić.

Uvodnik

Poziv na Godišnju skupštinu 8. travnja 2000.

Na temelju odredbi našeg Statuta, a prema tradiciji u okviru radnog sastanka nastavnika medicine "Što nam je činiti?"

**Sazivam IV godišnju skupštinu
Hrvatskog društva za medicinsku edukaciju**

u subotu 8 travnja 2000 u 12 sati
u dvorani A, Škole narodnog zdravlja "A. Štampar",
Rockefellerova 4, Zagreb.

Prijedlog dnevnog reda:

1. Izvještaj Izvršnog odbora o radu u protekloj godini
2. Blagajnički izvještaj
3. Rasprava o izvještajima i zaključci
4. Razrješnica Izvršnog odbora i izbor novog Izvršnog odbora

Želimir Jakšić, predsjednik HDME

I ove godine je Skupština povezana sa stručnom raspravom o nastavi. Tema je općenita: što nas očekuje, kojim putem treba krenuti?

Skupština je prilika za uplatu članarine

Pogledajte na drugoj stranici sažetak godišnjeg izvještaja. Vrijeme je da dodate svoje misli i prijedloge.

Prijavnica za članstvo je na 7.stranici!

Predsjednikov sažetak Izveštaja Izvršnog odbora

Protekle godine su sve akcije HDME trebale biti usmjerene **unapređenju nastave i položaja nastavnika** na četiri medicinskim fakulteta u Hrvatskoj. Usprkos pojedinim uspjesima koje su postigli i članovi HDME, ali na i HDME kao organizacija (npr. poslije-diplomski studij u Splitu, uporaba računala u nastavi, osnivanje udruge nastavnika koji sudjeluju u obiteljskoj medicini, novi udžbenici medicinske psihologije i ortopedije, inovacije u problemskoj nastavi pojedinih nastavnika, projekti Zavoda za nastavnu tehnologiju itd.), proširen je dojam da je interes za nastavu i način njena provođenja u krizi. Znaci su: neredovito održavanje nastave, osobito kliničke prakse, miješanje privatnih i javnih interesa u akademskim krugovima, zatvaranje u uske krugove, formalna primjena "znanstvenih" kriterija i zapostavljanje nastavnih kriterija za akademsko napredovanje, opća de-presivna atmosfera u znanosti i visokoškolskom obrazovanju itd. Međutim, i dalje prevladava mišljenje da se administrativnim mjerama može stanje poboljšati, premda za to nema uvjerljivih primjera. Vjerojatnije je da su potrebne, a uskoro će postati i nužne, dublje promjene.

HDME nije bio onoliko uspješan, koliko se željelo, premda se razmišljalo o tome kako da se potakne primjena nastavnih kriterija za napredovanje nastavnika, produbi vrednovanje provođenja nastave, pojača interakcija nastavnika sa studentima, intenzivira sustavna grupna refleksija zainteresiranih o uspjesima i promašajima u nastavi. Međutim, uobičajeni **radni sastanci** nastavnika su opadali po broju i sve više okupljali uvijek iste osobe. Osobito je zanimanje kliničkih nastavnika bilo maleno. Stoga se Skupštini predlaže koncentrirano usmjerenje na poboljšanje kliničke nastave i s tim u vezi i adekvatne promjena u vodstvu HDME, pri izboru novog Izvršnog odbora..

Iz istog razloga glavni napor HDME je bio usmjeren na pokretanje jednotjednog tečaja za osposobljavanje i trajno usavršavanje nastavnika "**Umijeće medicinske nastave**", o čemu je postignut zavidan stupanj suglasja s većinom medicinskih fakulteta. Održan je radni sastanak na kojem je dogovorena struktura i sadržaj tečaja, pripremljeni su nastavni materijali, a prvi tečaj će nakon četiri odgode vjerojatno započeti krajem lipnja.

Kod odlučivanja o daljnjim akcijama pre-dlaže se **ista osnova politika HDME** kao male, elitne i neovisne organizacije, otvorenih vrata za ulaz i izlaz, jezgre oko koje se okupljaju nastavnici koji osjećaju važnost i ljepotu tog poziva, ali i oni koji traže neka vlastita stručna rješenja za poboljšanje nastave.

Treba upozoriti da će nas ubrzo željeno, ali izravno, "otvaranje prema Evropi" prisiliti na velike promjene (vidi izvatke iz referata G. Hauga o

provođenju Deklaracije iz Bologne). Moramo biti spremni za procese evaluacije i akreditacije, za međunarodnu usporedbu i **ocjenu rezultata** nastave, a ne samo usklađivanje načela i kurikula, te na međunarodnu suradnju u provođenju nastave, razmjenu nastavnika, studenata i ispitivača. Nastava će postati ono što treba biti, važniji posao od stjecanja akademskih titula.

Naša tradicija nas obvezuje da se ne zaustavimo samo na tome, jer smo uvijek na mnogima područjima prednjačili i u svjetskim razmjerima (npr. u javnom zdravstvu i obrazovanju opće medicine i drugim znanstvenim i kliničkim istraživanjima). Stoga možemo nastaviti i dati **daljnji doprinos** na nemirnom polju medicinske nastave. Treba pobrojati i analizirati pozitivna i negativna iskustva u primjeni nastave koja odgovara našim potrebama i usporediva je sa svjetskim tendencijama. Treba odgovoriti na brojna otvorena pitanja: kako pratiti poplavu podataka u medicinskoj znanosti, što nove računarske tehnologije znače za nastavni proces, kako se uspješno postaje profesionalac, kako se uče humanistički aspekti medicine i odgajaju moralna načela (vidi prikaz uvodnika o povezivanju umjetnosti i zdravlja u medicinskoj nastavi iz Student-BMJ), drugim riječima kako se pomaže prijelazu od znanja do primjene, te potiče i uči doživotni studij, što danas svim stručnjacima postaje neizbježiva sudbina.

Na Skupštini će se ponovno spomenuti i organizacijska pitanja. Najvažnije je **razvijanje podružnica** u svim mjestima gdje se održava medicinska nastava, a naročito u sjedištima medicinskih fakulteta. Željeli bismo također poboljšati veze sa **studentima**. Međutim, kao i do sada **neće se poticati niti održavati formalno članstvo**. S druge strane vrata HDME će biti otvorena svima koji donesu neku ideju, nakanu i dobru volju. Kako je već spomenuto predložit će se promjene pri izboru **novog Izvršnog odbora**, ne zbog promjene politike ili drugih političkih razloga, već zbog redovite smjene i aktiviranja novih snaga. Priprema se također prijedlog formiranja **Stručnog savjeta HDME** iz redova onih seniora, koji su bili aktivni u reformama medicinske nastave i žele dalje na tom raditi.

HDME se zahvaljuje matičnom Medicinskom fakultetu u Zagrebu za potporu, kao i drugim fakultetima (u Rijeci i Splitu) koji su pomogli dosadašnje djelovanje. I dalje očekujemo potporu, a dobro su nam došle sve zamisli o suradnji na jačanju HDME i poboljšanju nastave.

Ž. Jakšić

Blagajnički izvještaj M. Vrcić-Keglević će sa svim pojedinostima biti podnesen na Skupštini. Nažalost osim članarine i donatorstva Medicinskog fakulteta u Zagrebu za članarinu u AMEE, zasada HDME nije uspio skupiti druga sredstva, niti okupiti blagonaklone sponzore.

Mišljenja

ZNANSTVENI RAD I NASTAVA

Odvajanje nastavnog od znanstvenog rada nije dalo dobre dugoročne rezultate, premda se i danas ponovno o tome razmišlja u okviru reforme visokog školstva u nekim zemljama. Na medicinskim fakultetima od Flexner-ove reforme u SAD, 1910., važnost znanosti se ne dovodi u pitanje. Međutim, u novije vrijeme postavlja se pitanje je li znanstveni rad dovoljan za osposobljavanje nastavnika.

Sadašnje stanje financiranja, organizacije i načina provođenja znanstvenog i nastavnog rada na sveučilištima daje prednost znanstvenom radu, što je i odraz općeg društvenog stava po kojem se više očekuje od znanosti, a nastavni rad se smatra manje vrijednim ili gotovo usputnim rezultatom stručnog i znanstvenog rada. Pritom se mnogo očekuje od razvoja informacijske i komunikacijske tehnologije, koja će pomoći dalji prodor znanstvenih podataka u praksu i tako pomoći "eliminaciji" ljudskih grešaka i nesavršenosti. Postavlja se, međutim, pitanje koje su nenadoknadive ljudske sposobnosti koje suvremena znanost i tehnologija ne mogu zamijeniti. Sva su upozorenja vezana na to da se "s vodom ne izbaci i dijete", odnosno da se ne potisnu ljudska svojstva kao što su razumijevanje složenosti, heurističko rješavanje problema, osjećajnost i osjetljivost, moral i mitska iskustva.

Postoje li dvije akademske kulture: "znanstvena" i "humanistička"?

Iskustvo, opažanja i neka znanstvena istraživanja pokazuju da se sposobnost i mogućnosti stručnjaka vežu uz ono što oni ponajviše rade. Svjesno, a još više nesvjesno, praksom i iskustvom stvara se svjetonazor i razvija red vrijednosti, a možda i jedan dio sposobnosti na račun drugog dijela. Jedno od velikih pitanja je odnos znanosti i ljudskih vrijednosti. Postoje li "dvije kulture", dva stajališta o istini: znanstveno i moralističko, znanstveno i umjetničko? Medicina i zdravstvena praksa moraju povezati oboje, premda nisu rijetke suprotnosti između reda vrijednosti u znanosti i humanističkog odnosa prema pacijentu.

Postoji li samo jedna "znanost"?

Spektar "znanosti" se može pojednostavljeno ovako prikazati: protu-znanost (anti-science) - kvazi-znanost (pseudoscience) - akademska znanost (academic science) - znanost (science) - scijentizam (scientism).

Prošireni pozitivni stav prema **znanosti** (kao majci suvremene tehnologije), koji se razvija od Hume-a do danas govori da je znanost korisna za ljude, da su joj rezultati objektivni i mjerljivi, da dobro predviđa razvoj događaja, da je sve jasnije da nema granica. Za kritičare i protivnike znanosti (**protu-znanost**) upitne su sve navedene ocjene. Za ulogu u nastavi važnije su druge tri kategorije.

Kvazi-znanost se odnosi na radove koji koristeći oblik i metode koje izgledaju poput znanstvenih, sadržajno ne provode znanstvena mjerenja i istraživanja, ne rješavaju probleme, niti ne izvode logičke zaključke, već ponavljaju poznate činjenice i brane unaprijed prihvaćene (ideološke) postavke. Velik dio takve kvazi-znanosti (a tu spada i velik dio tzv. "**akademske znanosti**", one koja je obvezna za akademsko napredovanje) da čini do 60 % (!) svih objavljenih znanstvenih radova, a ne pridonosi na-pretku, već sve više "zagađuje" informatički okoliš čovjeka. Termin **scijentizam** je prvotno značio ropsko oponašanje metoda i jezika (prirodnih) znanosti, osobito sa strane znanstvenika koji se bave društvenim problemima. Izraz je uveo FA von Hayek u svojoj knjizi "Counter-revolution of science", 1962. K Popper (1979) je predložio da to bude izraz za "majmunsko oponašanje onog što se pogrešno smatra znanstvenom metodom".

Znanstveni rad potiče pozitivna i negativna svojstva i sposobnosti nastavnika

Pojedina svojstva tipična za znanstvenike korisna su i za funkciju istih ljudi u nastavi. Kao povoljne sposobnosti koje se razvijaju znanošću opisuju se kritičnost, objektivnost, jasna logika, umijeće pojednostavljenja složenih stanja, optimizam, a negativne su samouvjerenost, rigidnost, zapostavljanje utjecaja složenosti pojava, nerealne vizije... Međutim, ne treba podjelu shvatiti mehanički i suviše je pojednostaviti. Nažalost, velika većina ne dostiže vrhunce koji daju jasne poglede, širinu vidokruga, skromnost, visoke moralne principe i poštenje.

Interesantni su stoga pokusi koji se provode u medicinskoj edukaciji s uvođenjem širih "humanističkih" i "neznanstvenih" predmeta: literature, umjetnosti, etike itd. kao važna nadopuna "znanstvenog" studija. Nastava je šire područje od znanosti. Ona stoga može i treba poslužiti kao most između znanstvenih istraživanja, medicinske prakse i studenata koji nose i potiču nova razmišljanja i stavove.

Zaključci

(1)Uspješan znanstveni rad, sam je po sebi **važan, ali nedovoljan** za razvoj profesionalnog nastavnika.

(2)Za razvoj dobrog nastavnika bitno je **kakav znanstveni rad** on provodi, kako po sadržaju znanstvenog rada tako i po metodama, a ponajviše po povezanosti sadržaja i metoda s širim teorijskim konceptima i s iskustvom iz prakse.

(3)Priprema za nastavnika se najbolje provodi sudjelovanjem u nastavi uz **kritičku refleksiju o iskustvima** s drugim nastavnicima (i studentima!). Pouka iz nastavne teorije ne daje očekivane rezultate.

(4)Kako bavljenje znanstvenim radom pomaže razvoju nastavnika, tako i **nastava može pomoći poboljšanju znanstvenog rada**.

Ž. Jakšić

Prikazi

The site for discussion and communication of current topics and issues in medical education in Europe.
<http://www.med-net.nl>

BOLONJSKA DEKLARACIJA

(The Bologna Declaration)

o restrukturiranju evropskih sveučilišta na konvergentan način, do 2010. g., u lipnju je 1999. g. potpisalo 29 ministara evropskih zemalja (ne i Hrvatske). Procesu koji je započeo zemlje pristupaju dobrovoljno, a osjećaj prisile mogu osjetiti samo "oni koje niječu sve više zajedničkih osobina ili su izvan glavne struje promjena". Priznaju se temeljna načela autonomije i različitosti (Magna Charta Universitatum iz 1988), a cilj nije "standardizacija i uniformiranje", već konvergencija. Međutim, ne radi se samo o političkoj postavci, već o akcijskom programu, kojeg napredak će ocijeniti ministri već u Pragu 2001. Među operativnim ciljevima su i ovi:

- zajednički okvir usporedivih akademskih stupnjeva;
- kompatibilni kreditni sustav za cijelo razdoblje doživotnog učenja;
- osiguranje kvalitete usporedivim metodama i kriterijima,
- ukidanje svih preostalih smetnji za slobodno kretanje studenata i nastavnika.

Konvergentne reforme koje se već provode u više zemalja pokazuju tendenciju skraćivanja studija, podjelu na dodiplomski i diplomski studij u dva stupnja, kreditni sustav, vrednovanje izvana, te više autonomije uz više odgovornosti.

U Deklaraciji su također razrađene pripreme evropskih univerziteta u globalnom natjecanju tako da sačuva tradicija privlačnosti koja je uvijek zračila iz evropske kulture i znanosti.

"VIZIJA EVROPSKE BUDUĆNOSTI:

BOLOGNA I NAKON NJE"

G. Hauga, za sastanak EAIE (Evropsko udruženje za međunarodno obrazovanje), Leipzig, XI/XII 2000.

Deklaracija iz Bologne je značajna prekretnica. Nakon nje se očekuje veće uključivanje zemalja Južne Evrope, smanjenje razlika između univerzitetskih i drugih obrazovnih ustanova i dogovor o stupnjevanju: dodiplomski bakelaurat, diplomski magisterij i doktorski studij (3-5-8 godina trajanja, premda još dogovor nije postignut). Prvi stupanj će se uvoditi tamo gdje ne postoji i treba biti kratak, fleksibilan, relevantan za profesionalni napredak, multidisciplinarni i međunarodni.

Konvergenciju i usporedivost kvalifikacija će potpomoći uvođenje kreditnog sustava (ECTS), u kojem se krediti mogu akumulirati (jednu aka-

demsku godinu čini 60 kreditnih jedinica). Bitnu promjenu će ojačati uvođenje standardnog praga kvalifikacije, koji će se mjeriti postignutim rezultatom obrazovanja, a ne sadržajem klurikuluma i trajanjem studija.

Postoje rizici da neke zemlje i institucije shvate promjene površno, da se rasprave zaustave na nevažnim pojedinostima; da se podcijene međunarodni utjecaji koji su nam pred vratima i konačno da se podcijeni domet i posljedice predviđenih reformi.

Sva ta "internacionalizacija" se mora razumjeti kao dio stvaranja ogromnog evropskog, pa i globalnog "tržišta" radne snage i prestanka po-rasta univerzitetske ekspanzije. Uz to raste slo-boda i mogućnosti slobodnog izbora studenata gdje će studirati, što će utjecati na kompeticiju između univerziteta.

Evropski univerziteti će se morati osposobiti za bolje snalaženje na domaćem i na svjetskom "tržištu", jer danas ima mnogo više američkih kampusa po cijelom svijetu, pa i Evropi, nego evropskih u Americi.

Association
of European
Universities

Pokušajmo iz ove najšire perspektive odgovoriti na

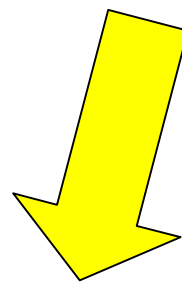
moćna pitanja za raspravu na radnom sastanku HDME "Što nam je činiti?"

- Potražimo pozitivna iskustva. Gdje je danas najbolje, a gdje je najgore? Radi li se o objektivnim ili subjektivnim razlozima?
- Poznati su nam i formalno prihvaćeni putovi poboljšanja nastave. Zašto ih ne primjenjujemo? Koje su prepreke i mogu li se svladati? Strategije poboljšanja: utopijska, politička, administrativna, sindikalna, edukativna, materijalna, ...
- Korijeni niskog vrednovanja nastavnog rada i teškog položaja nastavnika, osobito nastavnika-kliničara.
- Odnos znanstvenog i nastavnog rada. Koja je uloga znanosti na medicinskom fakultetu u kreativnom napretku, a koliko se radi samo o transferu tehnologije i borbi da ne zaostanemo.
- Zašto se stalno vraćamo na tradicionalne oblike nastave? Postoje li skriveni interesi sudionika procesa?
- Kako poboljšati zajedništvo medicinskih nastavnih ustanova u Hrvatskoj? Kako "otvoriti vrata" i ojačati međunarodne veze?

HRVATSKO DRUŠTVO ZA MEDICINSKU EDUKACIJU
I MEDICINSKI FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

objavljaju natječaj za polaznike

POSLIJEDIPLOMSKOG TEČAJA I KATEGORIJE
"UMIJEĆE MEDICINSKE NASTAVE"

Opći obrazovni cilj: Osposobiti za planiranje, provođenje i vrednovanje nastavnih jedinica u medicinskoj nastavi.

Pojedinačni ciljevi:

1. Izbor i određivanje nastavnih ciljeva: ciljevi medicinskog studija, različiti tipovi programa, razrada sadržaja i definicija ciljeva nastave po nastavnim jedinicama (modulima).
2. Izbor adekvatnih metoda nastave prema sadržaju i ciljevima. Procjena vremena potrebnog za učenje određenih sadržaja
3. Priprema osnovnih oblika nastave (predavanja, seminari, vježbe, praktični rad)
4. Poznavanje i primjena nastavnih tehnika: nastavno štivo, audio-vizualna sredstva, računala
5. Uloga nastavnika u nastavi s pojedincem, u maloj grupi i u tijeku praktičnog rada. Odnosi i rješavanje problema u interakciji između nastavnika i studenata
6. Ocjenjivanje studenata u tijeku nastavne prakse i na ispitu. Vrednovanje nastave
7. Pregled suvremenih kretanja i nastojanja na unapređenju medicinske nastave
8. Potreba i mogućnosti trajnog daljnjeg usavršavanja nastavnika

Tečaj je namijenjen nastavnicima medicinskih fakulteta i drugih zdravstvenih visokoškolskih ustanova, posebice mlađim nastavnicima i znanstvenim novacima. Uspješno završen tečaj vrednovat će se za akademsko napredovanje, obvezan za napredovanje u suradničkim zvanjima. U jedan tečaj se prima 15-25 polaznika.

Vrijeme održavanja: 26. lipnja - 1. srpnja 2000. Za uspješni završetak tečaja obvezno je prisustvovanje nastavi. Nastava je cjelodnevna i ne omogućuje paralelno obavljanje drugih poslova. Završni ispit i obrana pismenog rada obaviti će se u razdoblju 1-3 mjeseca nakon pohađanja tečaja.

Tečaj će se ponavljati 1-2 puta semestralno, prema potrebama, i moći će se završiti u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku.

Prijava za tečaj treba sadržati

1. Molbu s kratkim životopisom i opisom prethodnih nastavnih iskustava
2. Preporuku jednog nastavnika ili Katedre
3. Kratki esej (500-750 riječi) o očekivanju i osobnim interesima za nastavu.

Po potrebi će se u procesu probira provesti intervju. Prvog dana tečaja će se također provesti prethodni test znanja relevantnih za medicinsku nastavu.

Cijena tečaja: 900,00 Kn po polazniku. Za članove Medicinskog fakulteta odobrava se stipendija u iznosu od 650 Kn, tako da prije početka tečaja trebaju uplatiti 250 Kn.

Voditelji tečaja: Prof. dr. A. Šmalcelj, i prof. dr. Ž. Jakšić..

Adresa: Škola narodnog zdravlja "A.Štampar, Rockefellerova 4, 10 000 Zagreb. Tel: (01) 468 44 40. Faks (01) 468 44 41.

Prikaz članka iz literature

STUDENT-BMJ 2000; 8(2): 2-3.

HDME će preko biblioteka svakom zainteresiranom omogućiti da dobije fotokopiju prikazanog članka uz uobičajenu cijenu fotokopiranja i poštarine.

Levinson W, Rubinstein A. Mission Critical – integrating clinician-educators into academic medical centres.
NEJM 1999; 341(11): 840-3.

Medicinski akademski centri u SAD imaju trostruko poslanje: nastavu, istraživanje i skrb za bolesnika. U velikom broju razvila su se dva tipa liječnika: liječnici istraživači (koji oko 80% vremena posvećuju istraživanjima, a s pacijentima se bave obično po dvije polovice radnog dana tjedno) i liječnici-nastavnici (koji 80-90% radnog vremena posvećuju skrbi za bolesnike). Momentalno se u akademskim centrima lakše biraju liječnici istraživači, jer oni akademskom centru donose više sredstava preko dobro plaćenih projekata.

Akademski centri ne mogu stajati samo na jednoj, istraživačkoj nozi. Zato autori predlažu da se ne za liječnike-kliničare-nastavnike ne postavljaju ovi zahtjevi za izbor i napredovanje: (1) regionalna i nacionalna reputacija (jer to smanjuje njihov rad u ustanovi), te (2) publikacije u recenziranim časopisima (jer za istraživanje nemaju dovoljno uvjeta i vremena). **“Akademske institucije trebaju naći nove i kreativne putove za vrednovanje nastavnih sposobnosti i stručne izvrsnosti nastavnika-kliničara”.**

Savil J. More in expectation than in hope: a new attitude to training in clinical academic medicine.
BMJ 2000; 320: 630-3.

Karijera u akademskoj medicini povezuje uzbuđenje istraživanja sa zadovoljstvom poučavanja i nagradom iz kliničke prakse. Međutim, sadašnji sustav stvaranja kliničkog akademičara nesiguran je i rigidan, tako da se sve manji broj kandidata odlučuje za takvu karijeru. Među glavnim faktorima koji demotiviraju nabrojani su: nejasna ljestvica napredovanja (redosljed i povezivanje stručnog i znanstvenog usavršavanja), dugački trening koji ne osigurava konačni izbor, premalo fleksibilnosti i pritisak da se prerano započne s istraživanjima. Dodatni čimbenici su premalo iskustva o istraživanju u dodiplomskoj nastavi, oskudni prihodi dugo vrijeme, te rijetki uspješni primjeri. Zbog toga dolazi do krize u regrutaciji sposobnih mladih stručnjaka za akademsku karijeru, pa se predlažu mjere da se takvo stanje popravi.

Macnaughton J, Baum M, Mackay G.
New developments in the arts and health.

Čini se da se medicinari i druge zdravstvene profesije okreću sve više umjetnosti kako bi promijenili sliku u javnosti da se postali “tehnokrati koji ne skrbe” (uncaring technocrats). Kurikulumi medicinskih škola su uski putovi koji ne dopuštaju da studenti troše vrijeme na šira pitanja kulture i umjetnosti. Osim toga većina studenata dolaze iz uskog društvenog kruga, pa se stvara jednostrana slika života. GMC (General Medical Council) je prepoznao potrebu za proširenjem obrazovanja budućih liječnika i zalaže se za **uvođenje predmeta koji govore o umjetnosti u kurikulum medicinara**. Spominje se nekoliko uspješnih primjera gdje je to već započelo, te se govori o stvaranju Centra za umjetnost i humanističke znanosti u zdravlju i medicini na Durham univerzitetu.

S tim u vezi zanimljivo je citirati misao iz Predgovora E. Klaina u udžbeniku Psihološka medicina (Zagreb, 1999.):
“Bojim se da su naši studenti često ograničeni samo na udžbeničke tekstove ili skripte koje moraju znati od korica do korica. To osiromašuje studenta, budućeg liječnika.”

Tek naknadno je u biblioteku “A. Štampar” stigao 21 volumen (1999) MEDICAL TEACHER, pa navodimo neke zanimljive naslove:

Broj 1:

- AMEE guide 14: Outcome-based education
- Interactive lecturing (Steinert et al.)

Broj 2:

- AMEE guide 15: Problem-based learning: a practical guide.
- How to write short cases for assessing problem-solving skills (Schuwirth et al.)

Broj 3:

- AMEE guide 16: Tudy guides – their use and preparation.
- Stress, pressure and burnout in teachers: is the swan exhausted? (Harden)

Broj 4:

- AMEE guide 11 (revised): Portfolio-based learning and assessment in medical education
- Twelve tips on teaching the consultant teacher to teach (Wall)

Broj 5:

- AMEE guide 17: Writing for journal publication
- A system of recognition for excellence in medical teaching (Gray)

Broj 6:

- BEME (Best Evidence Medical Education) guide 1: Best evidence medical education
- BEME guide 2: Teaching and learning communication skills in medicine – a review with quality grading of articles.

Naslove članaka možete lako naći na internetu!

Obavijesti

NEKOLIKO ADRESA SA INTERNETA

AMEE (Evropsko udruženje za med. edukaciju)
<http://www.dundee.ac.uk/MedEd/AMEE>,
gdje možete pronaći samo najnužnije podatke: listu publikacija, novosti o sastancima i kako se postaje članom.

"MEDICAL TEACHER", dvomjesečnik koji se izdaje u suradnji s AMEE. Sadržaji se mogu dobiti na adresu <http://www.carfax.co.uk>

"ACADEMIC MEDICINE", mjesečnik AAMC-a ima adresu <http://www.aamc.org/>, gdje možete naći pregled sadržaja starih i novih brojeva, uključujući i budući broj.

HDME ima također svoj site na internetu.

Nadamo se da će uskoro postati bogatiji i omogućiti interaktivne komunikacije !

Poziv na suradnju !

Šaljite "vijesti i misli", osobito o dobrim nastavnim iskustvima, te s prijedlozima za rješenja aktualnih problema.

Prilozi neka budu konkretni i kratki!

Duže članke, stručne i znanstvene radove o nastavi, dogovorili smo tiskati u Liječničkom vjesniku i Croatian Medical Journal.

**Adresa: "HDME Vijesti i misli",
c/o Prof. dr. Ž. Jakšić,
Škola narodnog zdravlja "A.Štampar",
Rockefellerova 4, 10 000 Zagreb**

✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂

✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂ ✂

Posljednje vijesti iz epidemiologije:

**Smiling is infectious, you catch it like the flu,
When someone smiled at me today, I started smiling too.
I passed around the corner and someone saw my grin
When he smiled I realised I'd passed it on to him.
I thought about that smile then I realised its worth,
A single smile, just like mine could travel round the earth.
So, if you feel a smile begin, don't leave it undetected
Let's start an epidemic quick, and get the world infected!**

Author unknown

**“Svijet je tragedija za ljude koji osjećaju,
a komedija za ljude koji misle”**

H. Walpole,

motto je romana “Mjesec improvizatora” (1999), koji je napisao dr. sc. I. Rudana,
član Katedra za epidemiologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu

---

ZAHVALJUJEMO ZAVODU ZA UNAPREĐENJE NASTAVNE TEHNOLOGIJE ZA POMOĆ PRI IZDAVANJU OVOG BROJA

H D M E

ADRESA: ŠNZ “A.ŠTAMPAR”, ROCKEFELLEROVA 4, ZAGREB